

Carles LLINÀS

Amb aquest segon número del volum 21, la revista *COMPRENDRE* celebra els vint primers anys de la seva existència.

Des del naixement de la revista l'any 1999, encara dins del segle XX i del segon mil·lenni, moltes coses han canviat en el món de les publicacions científiques i, en general, en el món de l'edició. També en el món de la Filosofia i les Humanitats. I en el món de la Universitat.

No es tracta d'una «guerra conceptual» o de «cosmovisions». Aquesta mena de conflictes més o menys «clàssics» en la forma semblen haver quedat superats per la dinàmica mateixa de les coses. No lluiten avui dues «filosofies» o «maneres d'entendre» la realitat, sinó que les *filosofies* i les *maneres d'entendre* semblen haver quedat enterrades com a tals pel mer *factum brutum* del desenvolupament de la tecnologia i de les mutacions que aquest progrés —sobretot les seves implicacions econòmiques— ha imposat en les formes de reconeixement i d'organització del saber.

Des de les institucions acadèmiques en si mateixes fins als seus mitjans tradicionals, com per exemple les revistes, la revolució ha somogut la ciència i les vies d'adquisició del coneixement tant en les seves condicions psicològiques i sociològiques com en el seu propi *ésser*. D'alguna manera, fins i tot parlar d'«ésser» resulta, en aquestes circumstàncies, una mena d'invitació a l'equívoc i al malentès. Però no hi ha gaires dubtes. En el fons, i paradoxalment, fou precisament un dels campions de la visió més cientista, materialista i economicista —Karl Marx— qui va proporcionar algunes de les claus de la transparència del que ja estava succeint aleshores i del que potser resultava esperable per als temps posteriors. Sense un residu —per petit que sigui— de «metafísica» i d'«humanisme» no és possible, segurament, copsar l'autèntic sentit del procés i les seves conseqüències. I Marx fou, encara, un humanista. Es va poder adonar, doncs, de quin era el camí que tot plegat havia iniciat, i el saludà a distància amb una estranya barreja d'esperança incondicional en les seves virtuts emancipadores i de profunda malenconia. Una mica com el que passa a *Marianela*, de Pérez Galdós. I és que també la confessió a favor del que és nou, quan és *intel·ligent* i no un mer lliurament als poders fàctics del temps, mai no vol ni pot negar el sentiment i l'evidència de la *pèrdua*.

Des d'una constatació com aquesta, doncs, no cal que decidim fins a quin punt les disjuncions apuntades són inclusives o exclusives, ni on són els «bons» i on els «dolents». Si alguna cosa ens revelen els moviments *geològics* i les sotragades de la història dels homes, aquesta és, probablement, que són inaturables i que, alhora, malgrat tot, «res hi ha de nou sota el sol», i que tota revolució té sempre una dimensió, conscient o

inconscient, de restauració i de retorn al punt de partida, per més que mai «res pugui tornar a ser com abans».

¿On podria «retornar», en les condicions de l'actual «revolució», i com a forma lúcida de participació en aquesta, una revista com la nostra? Només podria retornar, és clar, a Ramon Llull. La nostra revista, titulada *COMPRENDRE*, que des del principi ha volgut ser una revista «catalana» de filosofia, i que, igualment des del principi, ha estat el resultat dels esforços d'una facultat eclesiàstica de filosofia que en el seu moment va participar en la fundació d'una Universitat d'«inspiració cristiana» portadora del nom del pare de les lletres catalanes —un dels pensadors més audaçs de la tradició teològica i filosòfica occidental—, fa ara doncs, en el seu vintè aniversari, i com a celebració, el gest radicalment lul·lià d'unir «Ser» i «Comprendre» sota el nom del creador mateix de l'*Ars Magna*.

L'impuls anselmià, entre d'altres, del pensament de Ramon Llull, uneix ser i comprendre des del primer graó de l'escala dels ens (la pedra) fins al si mateix del Déu Trinitat, en una única Raó, que és la del Crist, Fill de Déu encarnat en el qual les dignitats divines increades recullen finalment el reflex creat dels atributs divins que es trobava dispers arreu des del principi del món. És per aquest motiu que la Raó lul·liana, com és ben sabut, té tota mena de refraccions. Els articles que el lector trobarà en el present present, obra d'especialistes, toquen cinc de les esferes en què l'ona de llum del pensament i l'escriptura de Llull es mou a la seva peculiar manera: l'àmbit ecumènic i intercultural (Óscar de la Cruz sobre les fonts àrabs de Llull), el terreny de la cosmologia i de la doctrina de la creació (Carla Compagno sobre el *Liber Chaos* lul·lià), les concomitàncies entre les dimensions especulatives i literàries de l'obra de Llull (Albert Soler a propòsit del cas de l'*Ars inventiva veritatis*), l'espiritualitat i la mística lul·lianes (Anna Fernández sobre la *Medicina de peccat* de Ramon) i la iconografia mariològica de la tradició lul·liana (Miquela Sacarès sobre la Immaculada en les imatges d'inspiració lul·liana).

Una celebració, al meu parer, extremadament digna —potser també en sentit lul·lià— de l'aniversari de la nostra revista, del *nostre* aniversari. Per molts anys!

Carles LLINÀS i PUENTE
Degà de la Facultat de Filosofia (URL)